

Michał Karol Kiedrzynek

Promotor: dr hab. Marcin Miemiec, prof. nadzw. UWr.

Promotor pomocniczy: dr Wojciech Szydło

Streszczenie rozprawy doktorskiej

"Model trwałego zarządu w prawie publicznym"

Trwały zarząd nieruchomości publicznych w istotny sposób oddziałuje na rzeczywistość prawną oraz życie społeczne. Jego doniosłość podkreśla fakt zastosowania go w odniesieniu do nieruchomości o różnym przeznaczeniu, począwszy od dróg, linii kolejowych aż do szkół i nieruchomości rolnych. Pomimo znaczenia trwałego zarządu dla funkcjonowania państwa rzadko był on obiektem zainteresowania nauki prawa administracyjnego. Istotne znaczenie ma także znaczne rozproszenie regulacji odnoszących się do trwałego zarządu, co utrudnia zarówno badania teoretyczne, jak i stosowanie prawa w praktyce.

Celem rozprawy było przede wszystkim określenie modelu trwałego zarządu poprzez wskazanie jego trwałych cech, tj. takich, które bez względu na podstawę prawną ustanowienia, zmiany lub wygaśnięcia trwałego zarządu są wspólne dla wszystkich istniejących stosunków prawnych w badanym zakresie.

Drugim celem rozprawy było określenie charakteru prawnego trwałego zarządu. W literaturze formułowane są poglądy, zgodnie z którymi jest to stosunek prawny o mieszanym, hybrydalnym charakterze.

Trzeci cel prowadzonych badań dotyczył rozważenia potrzeby zrównoważenia pozycji prawnej jednostki organizacyjnej, będącej zarządcą nieruchomości w stosunku do właściciela wobec powierzonej jej nieruchomości.

Czwartym celem badawczym była analiza potrzeby stworzenia ustawy o inwestycjach strategicznych, która skonsolidowałaby dotychczasowe ustawodawstwo w zakresie realizacji istotnych z punktu widzenia potrzeb społecznych inwestycji.

Piąty cel badawczy dotyczył analizy konieczności utrzymania samej instytucji trwałego zarządu jako narzędzia zarządzania mieniem publicznym.

Dla osiągnięcia wskazanych celów badawczych przeprowadzona została analiza wszystkich aktów prawnych regulujących trwały zarząd. Rozważaniom poddany został także dotychczasowy dorobek nauki prawa administracyjnego i cywilnego oraz orzecznictwo sądowe.

Przygotowana rozprawa doktorska składa się ze wstępu, zakończenia oraz sześciu rozdziałów merytorycznych. Przyjęta kolejność prowadzonych prac badawczych rozpoczyna się od zagadnień podstawowych, poprzez ewolucję, przepisy ogólne do regulacji o charakterze szczegółowym.

W rozdziale I. pt. *Zagadnienia wprowadzające* zostały poruszone najważniejsze zagadnienia i terminy dotyczące prawa administracyjnego i prawa nieruchomości, których właściwe rozumienie jest niezbędne dla prowadzenia dalszych badań. Ich doniosłość dla badań wymagała osobnego i wyczerpującego omówienia. Rozważanie podstawowych zagadnień równoległe z przepisami ustawy o gospodarce nieruchomościami uczyniłoby bowiem rozprawę mniej czytelną.

W rozdziale II. pt. *Ewolucja prawnych warunków dysponowania nieruchomościami publicznymi* omówiona została ewolucja prawnych form władania nieruchomościami publicznymi, poczynawszy od roku 1918 aż do momentu wejścia w życie ustawy o gospodarce nieruchomościami. Rozdział drugi został podzielony na trzy części z uwagi na przebieg wydarzeń historycznych oraz zmiany warunków ustrojowych.

Rozdział III pt. *Użytkowanie i inne zagadnienia z obszaru prawa cywilnego* dotyczy regulacji zawartych w przeważającej mierze w przepisach Kodeksu cywilnego. Szczególny nacisk został położony na przepisy regulujące użytkowanie, do których wprost odsyła ustawa o gospodarce nieruchomościami. W rozdziale III. omówione zostały także te zagadnienia z obszaru prawa cywilnego, które są istotne z punktu analizy trwałego zarządu oraz wskazano inne tytuły uprawniające do władania nieruchomościami.

W rozdziale IV pt. *Trwały zarząd w przepisach ustawy o gospodarce nieruchomościami* poddane zostały analizie poszczególne elementy trwałego zarządu. Dotyczą one jego powstania, treści, zmiany, oraz jego ustania. W rozdziale IV. została przeprowadzona analiza przepisów stanowiących normatywny model trwałego zarządu, będącym wraz z właściwymi przepisami prawa cywilnego punktem odniesienia dla dalszych badań nad przepisami szczegółowymi, które odnoszą się do trwałego zarządu nieruchomości publicznych.

W rozdziale V. pt. *Trwały zarząd w ustawodawstwie szczególnym* oraz w rozdziale VI. pt. *Pozostałe przepisy zawierające regulacje w zakresie trwałego zarządu* przeprowadzona została analiza przepisów o trwałym zarządzie w ustawach szczególnych. Podstawą podziału ustawodawstwa szczególnego była obszerność i zakres regulacji.

W rozdziale V. zostały poddane analizie przepisy tych ustaw, które w znacznej mierze zmieniają przepisy ogólne z zakresie trwałego zarządu. Obejmuje on przede wszystkim regulacje dotyczące nieruchomości rolnych Skarbu Państwa oraz przepisy regulujące tworzenie infrastruktury państwa o znaczeniu strategicznym.

W rozdziale VI. zawarte zostały przepisy tych ustaw, które zmieniają ogólne regulacje w zakresie trwałego zarządu w sposób fragmentaryczny lub tylko w odniesieniu do pojedynczych kwestii. Obejmuje on przede wszystkim przepisy tworzące i likwidujące jednostki organizacyjne oraz takie przepisy, które nie posiadają innych wspólnych cech poza odniesieniami do trwałego zarządu.

Michał Kiedrzynek

28.11.2019 r.